

Ministerie van Financiën

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070
F 070
www.rijksoverheid.nl

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

[De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal](#)
[De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal](#)
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Datum

Betreft [Aanpak misbruik en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag](#)
[Aanpak fraude en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag](#)

Het kabinet hecht aan goede en betaalbare kinderopvang. Dat stelt werkende ouders in staat om arbeid en zorg voor hun kinderen te combineren. Daarom draagt de overheid stevig bij in de kosten via de kinderopvangtoeslag. Belangrijk onderdeel van de opgave van dit kabinet om de kinderopvang ook in de toekomst betaalbaar te houden, is de aanpak van fraude en oneigenlijk gebruik met de kinderopvangtoeslag. Fraude en oneigenlijk gebruik dient te worden bestreden en ontmoedigd. Dat is noodzakelijk om draagvlak in de samenleving voor deze regeling te behouden. In de deze brief zetten wij de aanpak van het kabinet uiteen om fraude met en oneigenlijk gebruik van met kinderopvangtoeslag tegen te gaan. Daarnaast is een werkgroep van start gegaan die tot doel heeft nog dieper te kijken naar alle fraudezaken rondom toeslagen. Hierbij zal nadrukkelijk ook gekeken worden in welke mate de bestaande wettelijke structuur van de toeslagen gewijzigd kan worden om fraude te bestrijden. Het kabinet zal hierover in het najaar rapporteren.

Fraude en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag

De hoogte van de kinderopvangtoeslag hangt af van het inkomen van de aanvrager, de opvangsoort, de uurprijs en het aantal uren opvang dat wordt afgenomen. Ouders kunnen maximaal voor 230 uren kinderopvangtoeslag per maand per opvangsoort aanvragen. Daarnaast stelt de overheid een maximum uurprijs per opvangsoort. Kosten boven deze maximum uurprijs komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Binnen deze vergoedingssystematiek is het mogelijk om grote bedragen aan kinderopvangtoeslag aan te vragen. De gemiddelde bijdrage van de overheid in 2011 is bijna €4000 per kind per jaar. Omdat de kinderopvangtoeslag sterk inkomensafhankelijk is, zijn de tegemoetkomingen voor lage inkomens hoger. In

Onze referentie

Pagina 1 van 6

2011 heeft een gezin met een verzamelinkomen van €25.000 en 2 kinderen tot 4 jaar, die 3 dagen per week naar de opvang gaan, recht op ruim €17.000 per jaar. Met deze forse vergoedingen, die afhankelijk zijn van het gebruik van de voorziening, wijkt de kinderopvangtoeslag af van andere toeslagen, waar de te maximaal te ontvangen tegemoetkomingen een stuk lager liggen.

De relatief hoge vergoedingen in de kinderopvang dragen er aan bij dat werken lonend is voor mensen met kinderen. Daarom bevordert de kinderopvangtoeslag de arbeidsparticipatie. Een nadeel van de hoge vergoedingen is dat de prikkel tot fraude en oneigenlijk gebruik in de kinderopvang relatief groot is.

Dit wordt versterkt door de mogelijkheid om met terugwerkende kracht een voorschot voor kinderopvangtoeslag aan te vragen, zonder dat is aangetoond dat de opvang daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Op deze manier is het mogelijk om in één keer een fors bedrag uitgekeerd te krijgen: immers het hele bedrag aan kinderopvangtoeslag van een voorgaand jaar wordt in één keer uitbetaald. Een ander kwetsbaar punt van de kinderopvangtoeslag is het ontbreken van een directe relatie tussen het aantal uren opvang en het aantal gewerkte uren. Dat maakt het mogelijk om kinderopvangtoeslag aan te vragen voor uren opvang waar geen arbeid tegenover staat. In de praktijk blijkt de meerderheid van de gebruikers van kinderopvangtoeslag meer uren te werken dan dat kinderopvangtoeslag wordt aangevraagd. Uit onderzoek van de Belastingdienst blijkt echter dat een niet te verwaarlozen groep ouders meer uren kinderopvangtoeslag aanvraagt dan werkt.

Tenslotte is de gastouderopvang relatief gevoeliger voor fraude en oneigenlijk gebruik dan de opvang via de kinderopvangcentra. De wetswijziging per 2010 heeft de risico's verkleind. Alle gastouders zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang, er is directe controle bij gastouders op de kwaliteit van opvang en het betalingsverkeer loopt verplicht via het gastouderbureau. Hoewel ouders een eigen bijdrage moeten leveren kan er een gelijk belang voor gastouderbureaus, gastouders en ouders zijn om meer uren te declareren dan er feitelijk zijn afgenomen.

Steviger aanpak van fraude en oneigenlijk gebruik

De hoge vergoedingen, de mogelijkheid om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen, het ontbreken van een koppeling aan gewerkte uren, en de parallelle belangen in de gastouderopvang maken de kinderopvangtoeslag gevoelig voor fraude en oneigenlijk gebruik. Er zijn de afgelopen jaren dan ook verschillende de nodige fraudezaken met kinderopvangtoeslag aan het licht gekomen.

Fraude en oneigenlijk gebruik met kinderopvangtoeslag kan het draagvlak in de samenleving voor deze regeling ondermijnen. Omdat de kinderopvangtoeslag een positieve bijdrage levert aan de arbeidsparticipatie is het van belang dat er draagvlak voor deze regeling blijft bestaan. Daarom neemt het kabinet maatregelen om fraude met en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag tegen te gaan.

Deze aanpak kent vier uitgangspunten. De mogelijkheden tot fraude en oneigenlijk gebruik worden verminderd. De controlesystematiek van de Belastingdienst wordt aangescherpt zodat fraude eerder wordt ontdekt. De geconstateerde fraude wordt zwaarder gesanctioneerd en de wet- en regelgeving wordt voor de gastouderopvang mogelijk verder aangescherpt.

Datum

Onze referentie

Met opmerkingen ☐ Zou dit beter uitleggen, vooral omdat er hierna erg vaak terug wordt gekomen op het zogenaamde 'parallelle' belang.

A) Verminderen mogelijkheden tot fraude en oneigenlijk gebruik

1. Koppeling kinderopvangtoeslag met gewerkte uren

De motie Linthorst (kamerstuk EK 31874, 1) zal worden uitgevoerd voor zowel werknemers als zelfstandigen. Om de koppeling met gewerkte uren zowel voor werknemers als zelfstandigen te kunnen realiseren op een uitvoerbare wijze kiest het kabinet voor de uitvoering waarbij de gewerkte uren berekend worden op basis van het inkomen.

2. Maximum prijs per dag(deel)

Naast maximum uurprijs kan een maximum vergoeding voor de kinderopvangtoeslag per dag en per dagdeel worden vastgesteld. Hiermee wordt voorkomen dat oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de kinderopvangtoeslag door meer uren te declareren tegen een lagere uurprijs.

3. Aanvraag met terugwerkende kracht niet langer toestaan

Momenteel is het mogelijk om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen, waardoor vraagouders in één keer een groot bedrag kunnen ontvangen. Deze mogelijkheid verdwijnt. In de toekomst komen alleen kosten die gemaakt zijn vanaf het moment van eerste aanvraag in aanmerking voor kinderopvangtoeslag.

4. Maximum aantal uren voor alle opvangsoorten

Op dit moment kunnen ouders maximaal 230 uur per maand per opvangsoort declareren. Dit wordt 230 uur voor alle opvangsoorten samen.

5. Maximum aantal uren voor BSO wordt verlaagd

Op dit moment is het maximum aantal uren voor BSO gelijk aan het maximum aantal uren dagopvang terwijl voor de BSO in de schoolmaanden minder kinderopvanguren nodig zijn. Het maximum aantal uren zal voor BSO worden verlaagd.

B) Aanscherpen controle systematiek

1. Aanscherping controle bij aanvraag

Op dit moment controleert de Belastingdienst de rechtmatigheid van de kinderopvangtoeslag alleen achteraf. De ~~Het~~ te veel bevoorschotte toeslag wordt teruggevorderd. Terugvorderen van een toeslag is ongewenst voor zowel de Belastingdienst als de betrokken ouders. De Belastingdienst gaat daarom de controle deels naar voren halen. Op basis van risico inventarisatie wordt bij aanvraag de ouder-kind relatie en het aantal contracturen gecontroleerd. Door een deel van de controle te verleggen naar het moment van aanvraag kan fraude eerder geconstateerd worden. Ook ~~Daardoor~~ wordt ook het aantal terugvorderingsacties teruggebracht, hetgeen ~~wat~~ een ontlasting is voor de uitvoering ontlast. Daarnaast ~~Ook~~ kan op basis van risico analyse tussentijds controle plaatsvinden bij bijvoorbeeld ~~bij~~ mutaties.

2. Actieve aanpak van signalen van fraude

De Belastingdienst heeft een meldpunt fraude geopend waar fraude gemeld kan worden. De meldingen van fraude zullen door de Belastingdienst actief worden opgepakt. Een concreet voorbeeld daarvan is de aanpak zoals gemeld in de brief ....

3. De bewijslast bij vermoedens van misbruik wordt vergemakkelijkt

Datum

Onze referentie

Met opmerkingen : Staat toch in besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang art. 8a? Dit kan SZW mi gewoon wijzigen.

Met opmerkingen : Lijkt me ook gewoon te wijzigen in art. 8a van het besluit.

Met opmerkingen : Ik zie niet echt in hoe hiermee de bewijslast wordt vergemakkelijkt. Zou het kopje niet meer moeten zijn: 'eisen aan opvangcontract worden verscherpt'? Mi verander je nl. helemaal niets aan de bewijslast. Hier lijkt het net of we iets met grove schuld/opzet oid willen doen. Daarnaast is de kop nogal algemeen: voor wie wordt de bewijslast vergemakkelijkt?

In het contract tussen opvangaanbieder en vraagouder moeten de wettelijke voorwaarden voor de kinderopvangtoeslag worden geëxpliciteerd. In de wet Kinderopvang wordt vastgelegd dat in het opvangcontract moet worden opgenomen dat opvang tijdens schooltijd en opvang tijdens tussenschoolse opvang niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt en dat er geen recht is op kinderopvangtoeslag wanneer geen betaling voor kinderopvang plaatsvindt.

4. Voorschot wordt aangepast aan definitieve toekenning

Wanneer de definitieve toekenning afwijkt van de verleende voorschot wordt ~~de~~ voorschot aangepast aan de definitieve toekenning. Zo wordt voorkomen dat ouders jaren achtereen te veel voorschot ontvangen. RN: dit is een substantiële verandering in de werkwijze van de B/T. Het gaat hier ook niet om een specifiek kot-probleem. Als de BD zo zou moeten werken zou dat toeslagenbreed moeten gaan gelden.

5. Check op kinderopvangtoeslag wanneer kinderen 4 jaar worden

De meeste kinderen gaan naar het primair onderwijs als ze 4 jaar worden. De Belastingdienst zal daarom een controle uitvoeren op de uren voor de kinderen van 4 jaar.

6. Kinderopvangtoeslag stopt bij 13 jaar

De meeste kinderen gaan op hun twaalfde naar de middelbare school. De kinderopvangtoeslag wordt daarom automatisch stop gezet wanneer kinderen dertien worden voor zover ouders de kinderopvangtoeslag nog niet hebben stop gezet.

7. Verbeterde keten samenwerking na constatering van misbruik

Ouders hebben recht op kinderopvangtoeslag als hun kinderopvangorganisatie is geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). De gemeente waar de opvanglocatie is gevestigd is verantwoordelijk voor registratie in het LRK. De gemeente baseert zich daarbij op een inspectierapport van de GGD. De Wet kinderopvang biedt de mogelijkheid tot gegevensuitwisseling tussen gemeente en Belastingdienst. Het streven is om bestuurlijke afspraken te maken tussen de Belastingdienst, de VNG en GGD-Nederland. Als een vermoeden van fraude bekend is bij de Belastingdienst, volgt contact met de GGD, zodat de gemeente na gezamenlijke inspectie advies kan krijgen om de betreffende organisatie uit het LRK te verwijderen. Hetzelfde geldt als de GGD vermoedens heeft van fraude. Als vermoeden van fraude bekend is bij GGD, dan volgt contact met de Belastingdienst, zodat Belastingdienst het vermoeden van fraude kan onderzoeken en daar een vervolg aan kan geven.

C) Zwaarder sanctioneren

1. Verhoging van de boetes in geval van fraude

Zoals in de brief van 10 maart 2011 (kamerstuk ....) is aangekondigd, wordt de boete ~~op~~ bij fraude (het opzettelijk of door grove schuld niet verstrekken van informatie of onjuiste informatie) ~~verwijtbaar fraude verhoogd naar 100% van het fraudeteruggevorderde bedrag.~~ Daarnaast volgt bij recidive (dus nogmaals ~~verwijtbaar~~ fraude) 5 jaar uitsluiting van de kinderopvangtoeslag. Bij ernstige ~~overtreding~~ overtreding ~~vergruipen~~ wordt ~~krijgt~~ de overtredering fraudeur strafrechtelijk vervolgd. Ten slotte wordt bij terugvordering de onterecht uitbetaalde toeslag verrekend met andere toeslagen, belastinginvorderingen, belastingteruggaven en uitkeringen van de fraudeur.

Datum

Onze referentie

Met opmerkingen

Vind dit niet duidelijk uitgelegd. Uit dit stuk kan ik nu niet opmaken wat het voordeel van deze maatregel zou kunnen zijn bij de bestrijding van fraude.

Met opmerkingen

Zie artikel 30 van de Awir. De term belastinginvorderingen is niet juist en voor het verrekenen met uitkeringen moet de Awir worden aangepast (en ik neem aan uitkeringswetten). Hoe dat in de uitvoering moet, is me ook niet helemaal duidelijk.

Pagina 4 van 6

2. Mutatieplicht

De AWIR vraagt van ouders dat zij wijzigingen die van invloed zijn op de kinderopvangtoeslag zoals mutaties in inkomen en de opvangsituatie doorgeven aan de Belastingdienst. Indien vraagouders de wijzigingen in het aantal uren kinderopvang niet doorgeven dan kan een administratieve boete worden opgelegd. RN: dat zou je m.i. ook toeslagenbreed moeten maken

D) Gastouderopvang

De Wet kinderopvang wordt dit jaar geëvalueerd. Om die reden zal het kabinet het definitieve besluit over wetswijzigingen nemen nadat de uitkomst van de evaluatie van de Wet bekend is. Er zijn op dit moment wel viertal denkrichtingen RN: ik zie er maar 3 om de fraude in de gastouderopvang aan te pakken.

1. Eis aan de tariefstructuur van het gastouderbureau

Het grootste risico voor misbruik en oneigenlijk gebruik in de gastouderopvang bestaat door de eventuele parallelle belangen van gastouderbureaus, vraagouders en gastouders om meer uren in rekening te brengen. Door de tarieven van gastouderbureaus onafhankelijk te maken van het aantal uren opvang of het afgerekende bedrag vervalt het belang voor gastouderbureaus om meer uren opvang in rekening te brengen. Het bedrag dat het gastouderbureau in rekening brengt, zou afhankelijk moeten zijn van de administratieve handelingen en activiteiten ten behoeve van de kwaliteit van de kinderopvang.

2. Accountantsverklaring voor gastouderbureaus

De Wet kinderopvang stelt eisen aan de inrichting van de administratie van gastouderbureaus. Met een accountantsverklaring zou de inspecteur direct kunnen zien in hoeverre een gastouderbureau aan de Wet kinderopvang voldoet. De accountantsverklaring kan één van de voorwaarden worden voor de registratie van een gastouderbureau in het LRK.

3. Beter benutting van gemeentelijke handhavinginformatie

Gastouderbureaus worden door de gemeente waar het bureau gevestigd is in het LRK geregistreerd. Gastouderbureaus die in de ene gemeente niet in het LRK worden opgenomen of zijn verwijderd, kunnen hun activiteiten verplaatsen naar andere gemeenten. Gemeenten zullen gegevens van houders van gastouderbureaus waartegen een handhavingstraject loopt verspreiden onder omliggende gemeenten. Deze informatie kan eventueel worden benut om toegang tot het LRK te weigeren

Slot

Met dit pakket aan maatregelen zal fraude met en oneigenlijk gebruik vanmet kinderopvangtoeslag teruggedrongen worden. Het kabinet acht dit een noodzakelijke stap om de kinderopvang betaalbaar te houden en draagvlak voor deze regeling in de samenleving te behouden. De maatregelen worden verder uitgewerkt in samenwerking met de VNG en GGD-Nederland. Onze inzet is om alle maatregelen per 2013 te laten ingaan.

Datum

Onze

Met opmerkingen Artikel 40, tweede lid, Awir: er moet dan wel sprake zijn van opzet of grove schuld. In de UR Awir staat ook nog iets dergelijks, maar daar staat geen sanctie op, vergelijkbaar met voorlopige teruggaafsystematiek IB. Dan zouden we de Awir moeten aanpassen: hebben we hier goed over nagedacht?

Met opmerkingen Hoe je dit voor je ziet, moet denk ik iets beter uitgelegd worden.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

H.G.J. Kamp

De Staatssecretaris van Financiën,

F.H.H. Weekers

Datum

Onze referentie

Pagina 6 van 6